

Sahip ve müdürü
F. O. NURİ
İdarehanesi
Lutroneon Sokakı No. 2
İSKEÇE
Telefon : 2-64

Trakya

«BATI TRAKYA» TÜRKLERİNİN HAFTALIK GAZETESİDİR.

Pazartesi 26 Nisan 1948

(Tesis tarihi : 15 Temmuz 1932)

16 ıncı yıl — Sayı 355

Abone şartları

Yıllığı Drahmi : 24.000

İlanların satışı 4.000 Dr.

Sayısı 500 Drahmi

HALKIMIZ NEDEN ME'YUS ?

Zaman, zaman bu sütunlarda azınlığımıza «öksüz kütle» diye hitab ederim. Bazıları bu tabire kızarlar; bir takımları ise daha ileri giderek «iki babalı kütle» demelisin diye ihtar ederler.

Bir kaç hafta evvel tesadüfen ve uzaktan, stadyumda, Türk Birliği ile Aspis arasındaki bir maç seyredmiştim. O kadar dalmıştım ki oyunu Türk Birliğinin kazandığını sonradan öğrendim. Beni bu derece meşgul eden mesele şu idi: Maarif vekili B. Papadimo İskeçe'de Aspis, Orfevs ve İraklis kulüpleri adına birer çuval spor malzemesi göndermiş. Beher çuvalda 22 çift ayakkabı, 22 çift çorap, 22 adet fanela, 22 don v. s. yani bir kulübü 4 yıl idare edecek malzeme varmış. İskeçe'de İraklis kulübü olmadığı için çuvalın biri teslim edilmemiş. Muhabere, gürültü, patırtı nihayet B. Papadimo bu çuvalın da Orfevs verilmesini emretmiş fakat, her nedense, Orfevs bunu yalnız kendine mal etmemiş ve Aspis kulübü ile paylaşmışlar. Böylelikle her biri -üçer takımları olup olmadığı meçhul ama -üçer takımın eşyaya malik oluyorlar.

İskeçe'de teşkilatlı, üç kulüp vardır. Bunların içinde teşkilatlısı 1927 yılından

Diger kulüplerin hiç bir zarırları olmamıştır. Binaenaleyh hükümet spor teşkilatı ırını takviye ederken bu kulübe de bir şeyler göndermiş olsaydı ona yalnız yardım etmiş değil aynı zamanda bir borç ta ödemiş olacaktı. Fakat, her nedense, B. Papadimo bunu hatırlamak istememiştir. Yerli kulüp, partizan ve otoriteye gelince: onlar da her nedense böyle bir hediye için yalnız ve ancak rum unsuru mal edilebileceği kanaatini taşıdıkları için üvey evladı böyle bir nimete müstehak görmemişlerdir. B. Papadimonun, oturduğu sandalyesinin iki ayakta Türklerden alınan beş bin dolarlık türk reyinden meydana geldiğini hatırlayacağını zaten ihtimal veremeyiz. Çünkü cemaat teşkilatlarımız yerleştirdiği kendi adamları da halâ maarif bütçesinden yardım bekliyorlar.

Spora yapılan bu yardımın bütçeden mi, Amerikan yardımından mı veya memleket dışına toplanan bir ianeden mi olduğunu bilmiyoruz. Ancak fazla ısrarla soracak olursak «efendim Amerika'daki, Mısır'daki veya Türkiye'deki rumlar bunu iane olarak rumlara göndermişlerdir» cevabı ile karşılaşacağımızda şüphemiz yoktur. Okullara dağıtılan rahle v. s.

mütemadiyen Türkiye'ye göç eden insanlarımız var. Bunların içinde her hangi bir tekküle defaten yüz bin lira verebilecek ve vermiş olanlar var. İşin dahası da var! İstanbul, Ankara, Bursa ve İzmirin en iyi spor teşkilatlarının en kuvvetli takımlarına İskeçe Türk Birliği çok oyuncuları yetiştirip hediye etmiştir. Türkiye millet meclisinden, askeri ve mülki makamlardan çeşitli kademelere kadar her yerde önemli mevki almış bir Batı Trakyalıya tesadüf edilir. 1941'den beri Batı Trakya'nın geçirdiği ve geçirmekte olduğu zafazal vaziyeti bilmiyen sagır millet kaldımı? Platonik bir tarzda vah, vah zavallılar diye hayvan kimse mevcutmudur? Bununla beraber bu zavallı kulübe kütle, sekiz yıldır, en ufak bir maddi yardıma dahi mazhar olmuş mudur? On sekiz milyonluk bir kütle ile olan ırki bağlarımızı bir tarafa bırakalım. Biz de ihmal ve ilgisizliği yüksek siyaset azaariyesinin çerçevesi içinde görelim. Keza vatan ve hemşehrilik hislerini de bir kenara bırakalım. Manisada hastahane yaptıran, memleket dışında bir Manisalı hemşehrinin hamiyetini kimseye nûmdüne göstermiyelim; biz fakir ve fena vaziyette kalmış akrabalarına olsun bir yiyecek veya giyecek koleti göndermiş bir hemşehrimizi hatırlamıyoruz. Gözden irak olunca yürekten de bu derece irak olunacak kadar vefasızlığı ben milli karakterimeze yakıştıramıyorum. Evet milli karakterimiz dilencilik de hiç müsaıt değildir. Fakat bu gün bütün dünyada milli ve insanî diye tavsif edilen bu hareketlere dilencilik sıfatını asla veremeyiz. Biz milli gururumuzu kırmamak, dostluğumuzda vefakârlığımızdan şüphe edilmek için açıktan ve sefaletten ölmeği tercih edecek kadar da sabırlıyız.

Bulgar idaresi zamanında ikiyüz gram bobotayı alamayıp açıktan ölürken komşularımızı yerindirmek için

Türkiye hükümetinin yardımını istemegi küçüklük saydık. Bununla beraber «Kurtuluş» un Atınayı kurtarmaya gittiğini biliyorduk. Fakat bu gün vaziyet aynı değildir. Memleketimizin geçirdiği şimdiki buhranlı zaman da felaket ortaklarımızın maanali ve müstehzi bakışları bize her faciadan daha ağır geliyor.

Böyle kritik zamanlarda «ne mutlu türküm» diyerek öğünürken yâr ve ayyarın büyük altından bize gülmelelerine nasıl tahammül edelim? Evet bu zavallı küçüklük kütle milli onur, millî şeref ve milli benliğinden bir zerre dahi fedakârlık etmiyerek mezara kadar gidecektir. Gönül arzu ederki, camiamızdan oldukça varlıklı ayrılmış kendilerini selâmete almış olanlar da aynı hisleri muhafaza etmiş olarak gittikleri yerde yerleşmiş olsunlar ve karanlıkta bıraktıkları öz yurtlarına ışık vermedi bir vazife sayınsınlar.

İçimizden azınlığı idare etmiş olanlardan, mebusluk yapmış olanlardan da göç etmişlerimiz var. Bulundukları yerde ufak bir gayretle yapacakları bir teşkilat; beş on yetim veya dula gönderecekleri koletler kütlemizi yeisten kurtarmaya kâfidir. «Emin olunuz ki düşünüldüyorsunuz!» lakırdısı kâfi bir ilaç değildir. Evet ben de geçmişteki hatıralarımı yoklarken ölen kardeşimi veya arkadaşımı düşünüyorum. Fakat bu kuru hatıra ile onların zavallı yetim yavrularının ne karınları doyar ne de istikballeri emniyet altına girer.

Bizi fazla düşünmektense yoksullarımız için az miktarda maddi yardım yapilsa vefakârlığa çok büyük bir nışane verilmiş olur ve biz de düşünüldüğümüze kanaat getirerek kendi kendimizi teselli için bir vesile bulmuş oluruz. Yoksa bugünkü «iki gündünden kalma mehter» vaziyetimiz meysusiyetin başlıca sebebidir.

ÇETE HAREKETLERİ

Bu hafta İskeçe, Gümülcine ve Şapçı havasında çeteler büyük mıkıyasta hareketler yapamamışlardır. Ancak ve bilhassa İskeçe havasında sabotajlar çok faaliyet sarfetmişlerdir.

21 Nisan çarşamba günü İskeçe - Portolagos şosesine Boyacılar köyü dibinde bir kaç mayın koymuşlardır. Arabasile köylere satıcılığa giden Selâmi Mustafanın arabası mayının üzerinden geçmiş ve araba ile hayvan parça parça olmuştur. Selâmi her iki ayakından ve yüzünden pek muhtelif yaralar almış, hastahaneye nakledildikten sonra ancak daha 24 saat yaşayabilmiştir. Her çeşit tedavi yapılmış fakat zavallı Selâmi kurtarılamamıştır. Şehrimizin en çağırkan bir genci olan Selâminin ölümü bütün muhitimizi son derece müteessir etmiştir. Cenazesi perşembe günü öğle namazından sonra Sünne mahalle camiinden kaldırılarak ebedî meskenine götürülmüştür. Cenazeyi yüzlerce genç ve ihtiyar göz yaşları ile takip etmiş ve bu 20 inci asır vahşetine tiksinierek lânet etmişlerdir. Selâminin annesi, dul zevcesi ve iki yavrusu desteksiz kalmışlardır. Selâmi ile beraber gözünden yaralanan bir genç Dramaya gönderilmiştir.

Aynı günde gene bu sefer İskeçeden Kızıla köye İskeçe - Vassı köy şosesinden giden yolu otobüsü Kızıla köy yakınlarında mer'ada mayına çarpmış ve hordehaş olmuştur. 5 ölü tanımlıyacak hale gelmiş 5 kişi de yaralanmıştır. Yaralılar hastahaneye yitirdiler.

21/22 Nisan çarşambayı perşembeye bağlayan gece İskeçe civarında Mıxanlı köyüne gelen çeteler bakkal dükkanını soymuşlardır. Keza aynı gece kalabalık bir çete grubu Nohullu köyünün rum mahallesini basmış her eve girerek yiyecek ve giyecek eşyalarını almışlar araba ile taşımışlardır. Bir çoban elinden yaralanmış ve Aleko Papadopolosu da çeteler öldürmüştür. Civar köyden jandarma kuvvetleri yetmişmiş müsademen sonra çeteler kaçmıştır. Bu aralıkta diğer bir grup çeteci de Kırdasanlıya girmiştir. Bir gece evvel çeteler gene o civarda Aya Tanas köyünü basmışlar 2 beygir bir katır ve yiyecek, giyecek eşyası almışlardır.

22 Nisan perşembe günü Gümülcineden gelen yolu treni İskeçeye çok yakın Sakarkaya köyü civarında mayına çarpmış 4 vagon yıkılmış ve çok kalabalık olan yollardan 4 kişi yaralanmıştır. Ya-

ralılar Evros bölgesindedirler. İskeçede hastahanedirler iyidirler.

Keza 24 nisan cumartesi günü Okçulardan İskeçeye gelen hamal treni İskeçe garı civarında mayına çarpmış makine hasara uğramış makinist ağır yaralanmıştır. 23 nisan cuma günü Mustafaçova civarında hayvan otlatan çobanların sürülerini çeteler toplamış 1 çoban ile 700 hayvanı dağa kaldırmışlardır.

Bu hafta bir kaç gün sıra ile çeteler Karaçanlar köyünü taciz etmişlerdir. En büyücek baskın cuma günü akşamı aşağı mahalleye olmuş beygir ve eşek almışlar evlere girerek yiyecek ve giyecek eşyalarını almış kuzu ve yumurta da almışlardır. Bir iki gün evvel gelenlerden bir kişi sahibi içerde olmayan bir evin kapısını kırarak kilerden yiyecek ve bir istiftenden bir miktar tütün almışlardır. Bulundukları yerlerde bulmuşlardır. Dö Gasperi 574 mebusluk sıralarda bilhassa binek hayvanlarını 307 taneisini yani tam ekseri topladıkları da göze çarpmaktadır.

Gümülcine havasında bu hafta çeteler Ballahor ve Başlı köyüne hayvanları komünistlerle işbirliğine taradılar olmayan sosyalistler de almışlar ve yiyecek, giyecek eşyası almışlardır. Ballahordan Ahmet ağayı « yetişin askerler ! » diye bağırdığı için doğmuşlardır. Keza Ortacı, Sagsallı köylerine de çeteler baskın yapmış ve koyun, yiyecek, giyecek eşyası ile beygir almışlardır. O havada de yollara pek çok mayın döşenme devam olmaktadır. Ancak mütesarrıflığın teşvikleri gayreti sayesinde pek az tehlikeli araştırmalar yapılmakta ve kazalar mümkün mertebe daha az vukua gelmektedir.

Geçenki bombardımanda Şehreküstü caminin tepesine düşen mermiden yalnız Sirkeli köyünden bir kişi yaralanmıştır. Gümülcineli bıcağı Yusufun eşi ölmüştür. Keza Sirkeli köyünden muhacir olarak şehirde oturan Feyizin eşi ile kızının birer ayakları kesilmiştir. Sağdırlar. Bunlar evlerinde vurulmuşlardır. Şehreküstü camisinde 150 ye yakın Sirkeli muhaciri barınmaktadır. Allah korumuştur.

Eski Yunanistanda Lamiya civarında ve Rumeli mevkinde yapılan çok önemli temizleme hareketleri genel kurmayın çizdiği plan gereğince inkişaf etmektedir. Rumeli semtinde hükümet kuvvetleri 4 mühim stratejik tepe ele geçirmişlerdir. Bu aralıkta çevrilmiş olan çetecilerin çemberi gittikçe daralmaktadır.

Majeste kral bizat cepheye giderek pek çok kahramanlara nişan tevzi etti.

SIYASİ OLAYLAR

İtalyada evvelki pazar günü başlayıp geçen pazartesi günü öğleden sonra saat 2 de sona eren milletvekilleri ve ayân üyeleri seçiminin neticeleri çarşamba günü neşredildi. Hepsi 574 mebus ve 235 ayân üyesi seçilecekti. Her iki mecliste de hükümet başkanı olan B. Dö Gasperinin Hristiyan demokratlar partisi ekseriyeti kazanmıştır. İtalyada son seçim 1946 da yapılmıştı. Bu seçimlerde Hristiyan demokrat partisinin 207 mebusu, komünistlerin 104, sosyalistlerin de 115 mebusu vardı. Diğer mevkiler de mevcut 356 partiden diğerlerine ait idi. Son 18 nisan seçiminde sosyalist parti ikiye bölündü. En kuvvetli grup komünistlerle birleşti. Bir kısmı da ayrı liste ile seçimlere iştirak ettiler. Bu son seçimin neticesindeki Hristiyan demokratların çok büyük bir miktar tütün almışlardır. Dö Gasperi 574 mebusluk sıralarında 307 taneisini yani tam ekseri topladıkları da göze çarpmaktadır. Komünistlerle sosyalistlerin birliği 182 mebusluk aldı. Ayrıca Marsil plânına muhalif olmayan rum komünistlerle işbirliğine taradılar olmayan sosyalistler de 11 mebusluk aldılar. Kralıclar ancak 14 sayıtlık alabildiler. Ayân meclisinde de Hristiyan demokratlar 130 üyelik, komünistler ve sosyalistler ise 74 üyelik aldılar. Diğer üyelikler de komünistlerle asla işbirliği edemeyecek olan sağcı partiler arasında taksim olundu. Her iki mecliste de Dö Gasperi yarısı çok aşan adette mevkî aldı ve 5 yıl için iktidar mevkîini kendi partisine sağladı.

İtalyada seçimlerin bu yolda gelişmesi cihan genel efkârı üzerinde çok büyük bir tesir uyandırdı. Demokrat devletler cephesinde mevcut büyük bir korkuya son ver-

rildi. Artık Batı Avrupanın müthiş bir komünist tazyiki altında gibi görülmesine sebep kalmadı. Rus siyaseti büyük bir hezimete uğradı. Halk iradesine bir türlü boyun eğmek istemiyen komünist mahfillerde şimdi İtalyada da, Yunanistanda olduğu gibi, zorla ve kuvvete, anarşiya, çeteciliğe baş vurarak iktidar mevkîini elde etmeye çalışacağı dedikoduları başladı. Böyle olmakla beraber İtalyada böyle bir vaziyetin hasıl olabileceğine pek az ihtimal veriliyor. Rus basın ve radyoları muhtelif tefsirlerde bulunuyor ve seçimin kendileri için hoş olmanın neticesini hem beğenmiyor hem yolsuz buluyorlar.

Ş Bulgar başbakanı Din-irof Çekoslovakıyaya gitti. Cuma günü iki komünist hükümet başkanı Pragta bir ittifak, dostluk ve karşılıklı yardım anlaşması imza ettiler.

Ş Berlinde Ruslarla Amerikalılar arasındaki gerginlik şiddetlendi. Ruslar mütemadiyen tahrik edici kararlar alıyor ve tatbik ediyorlar. Bununla beraber Amerikalılar da şiddetle cevap veriyorlar.

Ş Bulgarlar, kendilerinden arazi istemeği bıraktığımız takdirde bizimle münasebete girmeyi istiyorlarmış. Ajansların verdiği bir habere göre Yunan dışişleri bakanı B. Çaldaris Bulgarlar imza ettikleri muahede hükümlerini sadıkane tatbik ettikleri takdirde ancak münasebete girebileceğimizi bildirmişti.

Ş Kolombiyanın başkenti Bogotá toplanan Panameriken konferansında bulunan B. Marsil Vaşingtondan aldığı bir telgraf üzerine asınsız uçakla dönmüştür. Bu, vaziyetin vahametine hamlolanuyor.